ालाई फुल पार्नको लागि प्रोटिनयुक्त
ाको आवश्यकता पर्दछ । तसर्थ, वैशाख,
, असार महिनातिर पोथी झिँगाहरू
नको खोजीमा हुन्छन् । यस बेला यिनीहरूले
उने प्रोटिनको श्रोत प्रोटिन हाइड्रोलाइसेट
 प्रयोग गरी त्यसमा बल्फाई समूहमा मार्न
न्छ ।

क फल ट्यापमा ४०० एम.एल १७%
न हाइड्रोलाइजेटको चारोको पासो प्रयोग
 झिँगाहरूलाई बल्फाई सामूहिक तरिकाले
 सकिन्छ ।

 लिटर पानीमा २३५ एम.एल प्रोटिन खाना
ालाथियन २ मि.लि. वा क्लोरपाइरिफोस
 मि.लि. वा फिप्रोनिल ५% एस.सी. २
 ३ मि.लि. मिसाई छर्नु उचित हुन्छ ।
ारमा १७ प्रतिशतको प्रोटिन हाइड्रोलाइसेट
न्छ यसलाई ४ प्रतिशतमा बनाई छर्ने) छर्दा
को १ वर्ग मिटर क्षेत्रमा भिज्ने गरी छर्ने ।
 दिनको फरकमा वैशाखदेखि श्रावणसम्म
 ।

हरूको संख्या र अवस्था मुताबिक एक
र (२० रोपनी वा ३० कट्ठा) को बगैंचामा
ात २५० लिटर पानी (१०० देखि ४००
र) को आवश्यकता पर्छ । विषादीयुक्त
ीमा मालाथियन भए फलहरू टिप्न ७ दिन

र क्लोरपाइरिफस भए ३५ दिन अनिवार्य रूपले पर्खनु पर्छ ।

- ५ ग्राम प्रोटिन हाइड्रोलाइसेट, ४ एम.एल कोलोरोपाइरिफस अथवा २ एमएल मालाथिन र केही थोपा स्टीकर (स्यानडोभिट) प्रति लिटर पानीमा राखी छर्ने । (जेष्ठदेखि भाद्रसम्म १५ दिनको फरकमा छर्ने १ लिटर पानीले २०/२५ बोट पुग्ने गरी छर्ने)

हालको प्रचलित प्रविधि

क्षेत्रगत किरा नियन्त्रण कार्यक्रमको विधि अनुसार गाउँ, टोलको बगैंचा समेटेर फलेका ३ बोट मध्ये १ बोटको निश्चित ठाउँमा चिन्ह लगाई एक भाग प्रोटिन बेट (ग्रेट फ्रुट फ्लाई बेट जसमा २५% प्रोटिन हाइड्रोलाइसेट र ०.१% एबामेक्टिन किटनाशक विषादी हुन्छ) मा दुई भाग पानी मिसाई तयारी प्रोटिन बेटको घोल स्पोट एप्लिकेशन विधि अनुसार ७-७ दिनको अन्तरालमा १० पटक स्प्रे गर्ने । (प्रति रोपनी ७-८ बोटमा ०.५-१ वर्गमिटर पातमा पर्ने गरी) विषादी छर्दा अनिवार्य रूपमा सुरक्षित पहिरन लगाई सावधानीपूर्वक छर्ने ।

श्रोत

बिभिन्न लेख रचना कार्यशाला गोष्ठी तथा पुस्तकहरू

सुन्तलाजातका फलमा फल कुहाउने औँसा किरा र यसको व्यबस्थापन

Chinese Fruit Fly - Bactrocera minax /large citrus fruit fly Bactrocera (Tetradacus) minax

लेखन तथा सम्पादन
नबराज भण्डारी
बरिष्ठ बाली संरक्षण अधिकृत
कृषि ज्ञान केन्द्र, गुल्मी
गंगा कुमारी पोखरेल
कृषि अधिकृत
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, गुल्मी

आ.व. २०७९/८०

प्रकाशक
लुम्बिनी प्रदेश सरकार
कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय
कृषि बिकास निर्देशनालय
कृषि ज्ञान केन्द्र, गुल्मी
फोन : ०७९ ५२०१२६
ईमेल : akcgulmi2075 @gmail.com/websites:gulmi.akc.gov.np

परिचय

ट्रोसेरा मिनाक्स सुन्तलाजातका फलफूलहरूको
यो एक विनाशकारी किरा हो, जसलाई विश्वमा
ज सिट्रस फलाईको नामले चिनिन्छ । यो
सुन्तलाजातका फलफूलहरूमा मात्र लाग्छ ।
सुन्तला, भोगटे र किप फलहरूमा यो किरा
लाग्छ भने सुन्तलाजातका अर्का थरीहरू
ा, तीनपाते सुन्तला, चखत्रो, विमिरो र
मा तुलनात्मक रूपमा कम लाग्छ ।

न चक्र

र्षमा एक पुस्ता मात्र (univoltine)

ल पार्नुभन्दा पहिला यसलाई
upplementary Nutrients को रूपमा
टिन जन्य पदार्थ चाहिन्छ ।

धारणतया यसको माउ वैशाखको दोश्रो हप्ता
ख जेष्ठको दोश्रो हप्तातिर देखिने भने पनि
ालमा चैत्रको अन्तिम हप्तामा समेत माउ
वापरेको ।

उ निस्केको २० दिन पछि भालेसँग संसर्ग
छ भनिएको छ ।

सर्ग भएको १५ दिनपछि पोथी किराले फुल
र्छ ।

र फुल पार्ने समय भदौको दोश्रो हप्ता भनिएको
तर फुल जेष्ठ १५ देखि पार्न सुरु गर्दछन् ।

- फुल पार्दा फलको बोक्राभन्दा तल पर्ने गरी पार्दछन् ।
- ३ वटा लार्भल अवस्था हुन्छ । लार्भल अवस्थाको उमेर ५ देखि ७ महिनासम्म हुने भनिएको छ ।
- असोज महिनामा औंसा सजिलै देख्न सकिन्छ ।
- धैरै संख्यामा अचल अवस्थामा जाने समय कार्तिक १० देखि मंसिर १५ सम्म भनिएको छ। माटोको २५ से.मि गहिराइसम्म प्युपा रहेको पाइएको छ भने ५ से.मि गहिराइमा सबभन्दा बढी प्युपा पाइएको छ ।
- मंसिरदेखि चैत्र अन्तिम हप्ता वा वैशाख १५ सम्म (५-७ महिना) माटोमा अचल अवस्था रहन्छ । (it overwinters as a puparium, there is considerable cold tolerance in the puparium)

क्षति

पोथी भिँगाहरूले फलमा फुल पार्दछन् र त्यसबाट निस्केका औँसाहरू फल भित्र गुदी खाएर हुर्कन्छन् जसले गर्दा कलिला फलहरू पहेंलिन्छन् र झर्छन् ।

व्यवस्थापन

- किराले संक्रमण गरेका फलहरू हरेक सातामा संकलन गरी १ देखि १.५ मिटर गहिरो खाडल खनी कम्तिमा ३० से.मी. भित्र पर्ने गरी पुर्नु पर्छ ।
- यस प्रकार बगैंचामा संकलित झरेका फलहरू प्लाष्टिकको थैलामा राखी औंसाहरू मर्ने गरी नष्ट गर्ने वा गाई वस्तुलाई खुवाउने वा गोवर ग्याँसमा हाल्न सकिन्छ ।
- वयस्क भिँगाले फुल पार्ने समय वैशाख, जेष्ठ, असार महिनामा फलको आकार गुच्चा जत्रो हुँदा दैहिक विषादी जस्तै डाइमेथोएट (रोगर) ३० ई.सी. लाई प्रति लिटर पानीमा १.५ मि.लि. वा इमिडाक्लोप्रिड (एटम) १७.८ एस.एल. लाई प्रति ४ लिटर पानीमा १.० मि.लि. मिसाई उक्त झोलको स्प्रे पुरै बगैंचामा १५, १५ दिनको फरकमा गर्नु उचित हुन्छ ।

चित्रः १ छत्रकोटका कृषक खेमराज कडेलले संक्रमित फल १ मिटर गहिरो पोखरीमा डुबाउँदै ।